

6. Опалева А.А. Личная неприкосновенность: социальное содержание и юридическая форма / А.А. Опалева // Закон і право. – 2003. – № 7. – С. 22-26.

7. Імунітети виборних посадових осіб: шляхи удосконалення правового регулювання. Інформаційні матеріали / Лабораторія законодавчих ініціатив – К., 2009. – С. 8.

8. Кутафін О.О. Неприкосновенность в конституционном праве России / О.О. Кутафін. – М.: Юристъ, 2005. – 407 с.

УДК 342:351

Пивовар І.В., к.ю.н.,
Інститут кримінально-виконавчої служби, м. Київ

ЩОДО ЗБАЛАНСУВАННЯ ПУБЛІЧНИХ ТА ПРИВАТНИХ ІНТЕРЕСІВ У ФІНАНСОВОМУ ПРАВІ (НА ПРИКЛАДІ ПРАВОВІДНОСИН В СФЕРІ ДЕРЖАВНОГО СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ)

В умовах трансформаційних процесів й перетворень у соціальній і фінансовій сферах важливими для теорії та, особливо, практики постають проблеми розмежування інтересів приватних й публічних та їх збалансування. Теоретична цінність дихотомії цих груп інтересів є очевидною, оскільки її вивчення в теорії фінансового права сприяє законодавцю та іншим нормотворчим органам у визначенні характеру інтересу, що підлягає фінансово-правовій охороні, й відповідно, розробці під нього необхідного правового режиму.

За найбільш поширеною серед дослідників думкою фінансовому праву, як галузі публічного права, характерне превалювання саме публічних інтересів над приватними. Разом з тим, еволюція відносин, що складають предмет цієї галузі, оновлює його на різних етапах розвитку суспільства. Відповідно, найбільш прогресивними сферами, що поступово «вростаються» в об'єкт фінансово-правового впливу, є соціальне страхування (у тому числі, пенсійне), банківська діяльність, тощо. Як наслідок, в цій галузі виникають нові, або ж видозмінені правові інститути, що мають міжгалузевий характер, спрямовані на захист як публічних так і приватних інтересів. Одним з таких фінансово-правових інститутів є соціальне страхування, під вплив якого підпадають, зокрема відносини пенсійного страхування, в яких проявляється комплексна взаємодія публічних та приватних інтересів. Однак, слід мати на увазі, що у публічних галузях (в тому числі, фінансовому праві) співвідношення вказаних видів інтересів відображається через діалектичний взаємозв'язок прав і обов'язків громадян та держави. При цьому, правам громадян (приватним інтересам) повинні кореспондуватись відповідні обов'язки

держави (публічні інтереси), а правам держави, відповідно – обов'язки громадян. Коло відповідних учасників пенсійних відносин та спектр їх повноважень нині залежні від результатів реформування, здійснюваного відповідно до Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020» (затверджена Указом Президента України від 12 січня 2015 р. № 5/2015) а також урядових рішень, якими зокрема передбачено у сфері соціального захисту підвищення ефективності системи загальнообов'язкового державного соціального страхування, подальший розвиток недержавного пенсійного страхування, створення передумов для запровадження накопичувальної системи пенсійного страхування, тощо.

Виходячи з цього, перед фінансовим правом постає завдання врегулювати баланс цих інтересів з метою вирішення протиріч, що виникають між індивідуальними (приватними) та публічними (суспільними) інтересами, ґрунтуючись при цьому на умовах сформованого соціального діалогу, побудови партнерських відносин між державою та громадянами.

Баланс публічних й приватних інтересів у фінансових відносинах в сфері пенсійного страхування фінансовим правом може бути забезпечений шляхом вирівнювання обсягу прав й обов'язків держави й громадянина, а також гарантій їх реалізації, що досягається передусім конструюванням юридичних норм, в яких закріплюються суб'єктивні права та юридичні обов'язки відповідних суб'єктів фінансового права, які «протистоять» один одному (держави з одного боку, та страхувальники й застраховані особи з іншого).

Разом з тим вважаємо, що в сучасному українському фінансовому праві при врегулюванні відносин в сфері пенсійного страхування зрівняти заздалегідь протилежні інтереси в принципі не можливо. Дотримання балансу між публічними й приватними інтересами в соціально-страховій пенсійній сфері фінансового права видається достатньо складним завданням, оскільки воно постає в першу чергу перед законодавцем, який виступає головним носієм саме публічного інтересу. З цієї позиції в досліджуваній сфері публічні інтереси мають переваги перед приватними. Так, наприклад, держава, переслідуючи мету задовольнити публічну (суспільну) потребу в отриманні чергового траншу від Міжнародного валютного фонду за рахунок «тиску» на приватні інтереси, планує внести зміни до пенсійного законодавства, передбачивши з січня 2018 року підняття пенсійного віку, розширення бази ЄСВ, кола його платників, тощо. Слід врахувати, що у фінансовому праві соціальні страхові відносини будуються на необхідності централізації в суспільстві, фінансово-правової дисципліни, ієрархічного підпорядкування та ін. При цьому у фінансово-правових нормах робиться акцент переважно на обов'язках, заборонах, повинностях громадян перед державою. Остання ж в свою чергу відносно «вільна» у можливостях щодо оновлення обсягу

прав і обов'язків громадян (досить часто не на їх користь), зокрема в сфері пенсійного страхування, наслідками чого може бути як його звуження, так і розширення. Так, прикладом додаткового «тиску» на приватні інтереси можна навести впровадження з 1 січня 2017 року нового обов'язку для роботодавця-страхувальника щодо здійснення перевірки під час прийняття на роботу наявності у фізичної особи посвідчення застрахованої особи, що тягне за собою обов'язок останньої отримати таке посвідчення; зміна умов отримання особою пенсії за спеціальним трудовим стажем, тощо). В той же час, з метою врівноваження втіленим «погіршенням» для приватних інтересів держава може вдаватися до певних компенсацій. Це наприклад, сприйняте населенням як послаблення «фіскального тиску» – скасування з січня 2016 року по теперішній час для працівників обов'язку сплачувати пенсійні внески до державного пенсійного фонду та зменшення розміру щомісячних пенсійних відрахувань роботодавцями.

Отже, підняте у даній роботі питання носить прикладне стратегічне значення, потребуючи більш глибокого міжпредметного комплексного дослідження, на чому буде зосереджено нами у наступних роботах.

УДК 342.924 (043.2)

Розум І.О., к.ю.н.,
Корженівська Т.В., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ

ОКРЕМІ ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ, ДІЙ АБО БЕЗДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОГО ВИКОНАВЦЯ У СУДОВОМУ ПОРЯДКУ

Результатом проведення реформи органів юстиції в Україні став фактичний початок роботи з лютого 1999 року районних, міських (міст обласного значення), районних у містах управлінь юстиції та відповідних відділів державної виконавчої служби. Державна виконавча служба — це орган, який було утворено відповідно до Закону України «Про державну виконавчу службу» від 24 березня 1998 року № 202/98-ВР, основною метою якого (органу) є примусове виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб). До набрання чинності зазначеним Законом ця робота була покладена на судових виконавців загальних судів України. Згідно із вимогами Цивільного процесуального кодексу України від 18 липня 1963 року контроль за правильним і своєчасним виконанням судових рішень було покладено на суддю того ж суду, при якому знаходився судовий виконавець. Однак послідовна розбудова правової